

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๗๗ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เล่มที่ ๑๓

บทบรรณาธิการ

คำถาม คดีก่อนศาลพิพากษายกฟ้องเพราะโจทก์ไม่ได้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้คำประกัน คดีถึงที่สุด โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้คำประกันและฟ้องใหม่ เป็นฟ้องซ้ำหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๕๗๐/๒๕๖๗

คดีเดิมศาลยกฟ้องโจทก์เพราะโจทก์ไม่ได้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังจำเลยทั้งสอง ผู้คำประกันภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด โดยศาลยังไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดว่าจำเลยทั้งสองผิดสัญญาคำประกันและต้องรับผิดตามสัญญาคำประกันหรือไม่ เพียงใด เมื่อโจทก์มีหนังสือบอกกล่าวไปยังจำเลยทั้งสองผู้คำประกันและฟ้องใหม่เป็นคดีนี้โดยขอให้รับผิดตามสัญญาคำประกัน จึงไม่เป็นการรื้อร้องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกันกับคดีเดิม ฟ้องโจทก์ไม่เป็นฟ้องซ้ำ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๘ ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗

คำถาม คดีก่อน ภริยายื่นคำร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยการครอบครองปรปักษ์ อันเป็นทรัพย์สินที่ได้มาระหว่างสมรส ศาลยกคำร้องขอ คดีถึงที่สุด สามีมายื่นคำร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวอีก เป็นร้องซ้ำหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๘๓๘/๒๕๖๖

ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๗๔๕/๒๕๔๘ ของศาลชั้นต้น ต. ยื่นคำร้องว่า ต. ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยความสงบ เปิดเผยและด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบปี จึงได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท ส่วนคดีนี้ผู้ร้องซึ่งเป็นสามี ต. ยื่นคำร้องว่าผู้ร้องซื้อที่ดินพิพาทจาก ค. ผู้ตายเมื่อปี ๒๕๒๙ ในขณะที่ดินพิพาทยังไม่มีหลักฐานเป็นโฉนดที่ดิน ผู้ตายส่งมอบการครอบครองแล้วผู้ร้องครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทตลอดมาจนกระทั่งมีการออกเอกสารสิทธิในที่ดินพิพาทเป็นโฉนดที่ดิน ผู้ร้องครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทต่อเนื่องเรื่อยมาด้วยความสงบ เปิดเผย และด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ เป็นเวลากว่า ๓๔ ปี ผู้ร้องจึงได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท ดังนี้ แม้ผู้ร้องในคดีก่อนและคดีนี้จะเป็นบุคคลคนละคนกัน แต่ ต. ผู้ร้องในคดีก่อน

เป็นกรียาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้องในคดีนี้ ต. และผู้ร้องต่างยื่นคำร้องว่าตนได้กรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์ อันเป็นการกล่าวอ้างว่า ต. และผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทมาในระหว่างสมรส ที่ดินพิพาทจึงเป็นทรัพย์สินที่ได้มาระหว่างสมรสและตกเป็นของ ต. กับผู้ร้องร่วมกัน ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๕๙ ให้อำนาจเจ้าของรวมคนหนึ่งใช้สิทธิอันเกิดแต่กรรมสิทธิ์รวมเพื่อต่อสู้บุคคลภายนอกได้ การที่ ต. ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งแสดงว่าที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของ ต. โดยการครอบครองปรปักษ์ตามมาตรา ๑๓๘๒ จึงเป็นการกระทำแทนผู้ร้องด้วย ถือได้ว่าผู้ร้องเป็นคู่ความเดียวกันกับ ต. ซึ่งเป็นผู้ร้องในคดีก่อนคดีก่อน ต. นำสืบว่าผู้ตายอายุมากแล้ว ต. จึงเข้าครอบครองทำประโยชน์ที่ดินพิพาทและนำรายได้มาเลี้ยงดูผู้ตาย แต่ผู้ตายไม่ได้ยกที่ดินพิพาทให้แก่ ต. ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายกคำร้องโดยวินิจฉัยว่า ต. ครอบครองที่ดินพิพาทแทนทายาทของผู้ตาย หาใช่ครอบครองอย่างเป็นเจ้าของไม่ ถือได้ว่าเป็นการวินิจฉัยชี้ขาดประเด็นแห่งคดีแล้ว คดีถึงที่สุด เช่นนี้ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องว่าผู้ร้องซื้อที่ดินพิพาทมาแล้วครอบครองทำประโยชน์ด้วยความสงบเปิดเผยและด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันจนได้กรรมสิทธิ์ แต่ก็เป็นกรียายื่นคำร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทเช่นเดียวกับคดีก่อน จึงเป็นการรื้อร้องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกัน คำร้องของผู้ร้องจึงเป็นร้องซ้ำ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๘

คำถาม จำเลยผิดสัญญาประนีประนอมยอมความไม่ดำเนินการรังวัดแบ่งแยกที่ดินโจทก์ผู้เป็นเจ้าของนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิขอให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานที่ดินเพิกถอนรายการจดทะเบียนการให้ระหว่างโจทก์กับจำเลยและให้จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินคืนแก่โจทก์ หรือโจทก์จำต้องไปดำเนินการแบ่งแยกที่ดินโดยถือเอาหรือไม่คำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนาของจำเลยเสียก่อน

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๗๑๓/๒๕๖๖

จำเลยผิดสัญญาประนีประนอมยอมความรวม ๒ ประการ คือ ไม่ดำเนินการรังวัดแบ่งแยกที่ดิน และไม่ยินยอมให้โจทก์เข้าอยู่อาศัยในบ้านโจทก์จึงมีสิทธิร้องขอให้บังคับคดีตามคำฟ้องได้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ข้อ ๓. โดยไม่จำต้องให้โจทก์ไปดำเนินการแบ่งแยกที่ดินโดยถือเอาคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนาของจำเลยเสียก่อน และกรณีที่คำพิพากษาหรือ

คำสั่งของศาลกำหนดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษากะทำนิติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งอาจถือเอาคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนาของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๕๗ วรรคหนึ่ง นั้น เมื่อปรากฏว่า การบังคับคดีดังกล่าวจะสำเร็จบริบูรณ์ต่อเมื่อเจ้าพนักงานที่ดินซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงรายการในโฉนดที่ดิน โจทก์ผู้เป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษายอมมีสิทธิขอให้ศาลสั่งให้ดำเนินการจดทะเบียนให้ได้ ศาลจึงชอบที่จะมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานที่ดินเพิกถอนรายการจดทะเบียนการให้ระหว่างโจทก์กับจำเลยและให้จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงดังกล่าวคืนแก่โจทก์ โดยเจ้าพนักงานที่ดินมีหน้าที่ดำเนินการจดทะเบียนไปตามคำสั่งศาลตามมาตรา ๓๕๗ วรรคสอง

คำถาม จำเลยยื่นคำให้การ ต่อมาขอถอนคำให้การ ศาลมีคำสั่งอนุญาต จะถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๐๓/๒๕๖๗

วันนัดสืบพยานโจทก์ซึ่งมีหน้าที่นำสืบก่อน ทนายจำเลยทั้งสองแถลงขอถอนคำให้การ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตและมีคำสั่งว่า เมื่อจำเลยทั้งสองไม่ยื่นคำให้การ ถือว่าจำเลยทั้งสองขาดนัดยื่นคำให้การ เห็นสมควรให้โจทก์นำพยานหลักฐานเข้าสืบเกี่ยวกับข้ออ้างตามคำฟ้องของโจทก์ไปฝ่ายเดียว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๙๔ ทวิ วรรคสาม (๒) ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ ในการสืบพยานโจทก์ไปฝ่ายเดียวในกรณีจำเลยทั้งสองขาดนัดยื่นคำให้การเช่นนี้ โจทก์มีหน้าที่นำสืบพอให้เห็นว่าข้ออ้างตามคำฟ้องมีมูลและไม่ขัดต่อกฎหมาย

โจทก์อุทธรณ์ขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้นโดยชำระค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์มาตามทุนทรัพย์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ วินิจฉัยว่าจำเลยทั้งสองต้องผูกพันรับผิดชอบตามสัญญาแล้วมิได้วินิจฉัยประเด็นอื่นต่อไป แต่ยื่นสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นพิจารณาและวินิจฉัยใหม่ตามรูปคดี เช่นนี้ชอบที่จะเรียกเก็บค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์อย่างคดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข้อไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้เพียง ๒๐๐ บาท

คำถาม ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ร้องและผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย คดีถึงที่สุด
ต่อมาผู้ร้องถึงแก่ความตาย ผู้คัดค้านยื่นคำร้องขอให้มีคำสั่งตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของ
ผู้ตายเพียงคนเดียว เป็นฟ้องข้อ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๒๔/๒๕๖๗

คำฟ้องหรือคำร้องขอใดจะเป็นฟ้องข้อตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง (๑) นั้น คู่ความในคดีแรกและคดีหลังต้องมีฐานะเป็นโจทก์
แม้ผู้คัดค้านที่ ๒ จะเคยยื่นคำคัดค้านโดยขอให้ตั้งผู้คัดค้านที่ ๒ เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย
ต่อมาผู้คัดค้านที่ ๒ จึงยื่นคำร้องขอเป็นคดีนี้ อันถือได้ว่าผู้คัดค้านที่ ๒ อยู่ในฐานะโจทก์ก็ตาม
แต่คดีหมายเลขดำที่ พ ๖๓๖๔/๒๕๖๓ นั้น ผู้คัดค้านที่ ๒ ถูกผู้คัดค้านที่ ๑ ฟ้อง ผู้คัดค้าน
ที่ ๒ จึงอยู่ในฐานะจำเลยไม่ต้องด้วยกรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๓
วรรคสอง (๑)

เมื่อศาลมีคำสั่งตั้งบุคคลหลายคนเป็นผู้จัดการมรดกร่วมกัน การทำหน้าที่ของผู้จัดการ
มรดกจะต้องจัดการร่วมกันโดยถือเอาเสียงข้างมาก ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา
๑๗๒๖ เมื่อผู้จัดการมรดกร่วมคนใดคนหนึ่งถึงแก่ความตาย ความเป็นผู้จัดการมรดกของ
บุคคลนั้นย่อมสิ้นสุดลงโดยสภาพ แต่ผู้จัดการมรดกที่เหลือยังคงฐานะผู้จัดการมรดกอยู่ตามคำสั่ง
ศาลเพียงแต่ไม่อาจจัดการมรดกต่อไปได้เท่านั้น เพราะจะฝ่าฝืนต่อประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ มาตรา ๑๗๒๖ กรณีจึงมีเหตุขัดข้องในการจัดการมรดก ตามประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ มาตรา ๑๗๑๓ วรรคหนึ่ง (๒) ผู้คัดค้านที่ ๒ ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ตั้งผู้คัดค้านที่ ๒
เป็นผู้จัดการมรดกเพื่อเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมเข้ามาในคดีนี้ได้

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ